

Załącznik do
Uchwały Nr XV/...../16
Rady Gminy Unisław
z dnia 31 marca 2016 r.

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu
wspierania rodziny
na terenie Gminy Unisław
za 2015 r.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 332 ze zm.)

Art. 179. 1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

I. Realizacja zadań

Program wspierania rodziny porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Taki system ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności, a w konsekwencji ograniczyć w przyszłości liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz rodzinach zastępczych.

Ustawodawca nakłada na gminę zadania mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, do których należy m. in. opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu posiada i realizuje w/w Program.

Realizacja zadań programowych na terenie Gminy Unisław odbywała się w szczególności przez zaangażowane działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Unisławiu oraz inne instytucje współpracujące z tut. ośrodkiem (Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Zdrowia, Placówki oświatowo - wychowawcze z terenu Gminy Unisław (szkoły, przedszkola) Gminny Ośrodek Kultury, Posterunek Policji, Hala widowiskowo - sportowa, Stadion sportowy, boisko „Orlik”, Parafie z terenu Gminy Unisław, Organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych „Iskierka”, Harcerstwo itp.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu w ramach ogłoszonego konkursu Ministra Pracy i Polityki Społecznej pozyskał dofinansowanie na **„Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej”**.

Dzięki pozyskanym środkom w okresie od stycznia do grudnia 2015r., zatrudniono asystenta rodziny, który objął opieką łącznie 11 rodzin z problemami - wychowawczymi z terenu Gminy Unisław.

Łączny koszt zatrudnienia asystenta rodziny przedstawia poniższa tabela:

Łączny koszt zatrudnienia asystenta rodziny	Kwota kosztów		Wymiar czasu pracy asystenta rodziny w przeliczeniu na etat	Okres zatrudnienia asystenta rodziny w miesiącach	Liczba rodzin będących pod opieką asystenta rodziny
	dotacji	wkładu własnego			
9.125,00	8.625,00	500,00	0,45	11	12

Z dotacji pokryto koszty wynagrodzenia wraz z pochodnymi w łącznej kwocie 9.125,00 zł, natomiast ze środków własnych gminy sfinansowano 2 szkolenia dla asystenta rodziny po 250,00 zł każde. Asystent w ciągu roku pracował z 12 rodzinami, w których było 29 dzieci.

II. Dane liczbowe

Liczby rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci z Gminy Unisław z podziałem na typy rodzin uzyskano z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmnie.

Dane z terenu Gminy Unisław przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj rodziny	Ilość rodzin	Ilość dzieci umieszczonych
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	4	4
Rodziny zastępcze niezawodowe	1	3
Rodziny zastępcze zawodowe	1	4
Rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego	0	0

Łączny koszt wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinie zastępczej w roku ubiegłym wyniósł 19.250,01 zł.

W roku 2016 koszt utrzymania dzieci w poszczególnych rodzinach zastępczych będzie wyższy, ponieważ w myśl art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy

zastępczej odpłatność gminy za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej wzrasta w zależności od długości pobytu dziecka w danej rodzinie, co obrazuje poniższa tabela:

Okres pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Procent wydatków ponoszonych przez gminę na opiekę i wychowanie dziecka
Pierwszy rok pobytu	10 %
Drugi rok pobytu	30 %
Trzeci rok i następne lata pobytu	50 %

III. Kierunki realizacji działań:

a) Pomoc asystenta rodziny

Asystent rodziny pełni ważną rolę w systemie wspierania rodziny. Rola asystenta ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem było całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny został skierowany do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służył realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Działania zrealizowane przez asystenta rodziny:

- Pomoc w sporządzaniu pism urzędowych i kierowanie podopiecznych do specjalistów: prawnika, psychoterapeuty, psychologa;
- Pomoc w rozwiązywaniu trudności finansowych poprzez uregulowanie zadłużenia;
- Kierowanie podopiecznych do lekarzy i specjalistów w celu poprawienia sytuacji zdrowotnej;
- Przedstawianie ofert pracy, ofert kursów i szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji;
- Pomoc w rozwijaniu umiejętności dotyczących prowadzenia gospodarstwa domowego, uporządkowanie mieszkania i obejścia;
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów międzyludzkich, nauka współżycia z sąsiadami;
- Integracja rodziny wpływająca na zacieśnienie więzi rodzinnych;

- Indywidualne konsultacje wychowawcze oraz udzielanie wsparcia dla rodziców mających trudności wychowawcze z dziećmi;
- Współpraca z pedagogami i wychowawcami w zakresie monitorowania absencji i realizowania obowiązku nauki;
- Współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę;
- Motywowanie osób z problemem alkoholowym do podejmowania lub kontynuowania terapii uzależnień.
- Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych i wychowawczych;
- Towarzyszenie i pomoc w sytuacjach kryzysowych;
- Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

b) **Poradnictwo specjalistyczne**

Praca z rodziną opierała się o kontrakt socjalny zawarty z rodziną i była prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (najczęściej psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i zawodowego). Narzędziem wzmocnienia rodziny było również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia. Poradnictwo dotyczyło sposobów zaspokajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych. Niezwykle ważnym elementem był i jest dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, rodzinnego i zawodowego.

Poradnictwo specjalistyczne prowadzone było poprzez kierowanie podopiecznych do psychologa, terapeuty, prawnika, doradcy zawodowego itp.) w Ośrodku Pomocy Społecznej w Unisławiu oraz przy Punkcie Konsultacyjnym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisławiu.

W ubiegłym roku udzielono następujących porad specjalistycznych:

Rodzaj porady	Psycholog /liczba osób/	Terapeuta uzależnień /liczba osób/
uzależnieni od alkoholu	54	50
współuzależnieni – członkowie rodzin	20	14
ofiary przemocy	17	0
sprawcy przemocy	17	0

uzależnieni od narkotyków	1	1
inne porady	47	3

c) **Organizowanie grup wsparcia**

Ważnym narzędziem wzmocnienia rodzin dysfunkcyjnych jest pomoc oraz tworzenie grup wsparcia. Ich celem jest wymiana doświadczeń, zapobieganie izolacji, a także wzmocnienie systemu wsparcia. Działania te są prowadzone na terenie Gminy Unisław w formie:

- punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- mitingów AA,

d) **Rozwój i funkcjonowanie środowiskowych form wsparcia dziennego.**

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wymagają pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym istotne jest funkcjonowanie oraz dalszy rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym.

W ramach organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii prowadzone były dodatkowe zajęcia profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla uczniów placówek szkolnych, przeprowadzanych poza programem nauczania. I tak we wszystkich placówkach oświatowych prowadzone były i są zajęcia socjoterapeutyczne, a także realizowano programy profilaktyczno – edukacyjne.

W 2015 roku w Zespole Szkół w Unisławiu powstała świetlica środowiskowa, która jest finansowana ze środków przeznaczonych na realizację zadań z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Świetlica realizuje zadania opiekuńczo wychowawcze oraz profilaktykę uzależnień.

Ponadto na terenie Gminy Unisław organizowane są alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu m. in. w Gminnym Ośrodku Kultury, Klubach Sportowych,

Stowarzyszeniu „Iskierka”, Drużynie Harcerskiej, Szkolnym Kole „Caritas”, Szkolnym Kole Misyjnym, PCK oraz różnorodnych kołach zainteresowań.

e) **Usługi opiekuńcze i specjalistyczne oraz pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin**

W ramach działań profilaktycznych uwzględniano usługi dla rodzin wychowujących dzieci, szczególnie dzieci niepełnosprawne, które stanowią pomoc rodzicom w zapewnieniu należytej opieki w czasie, gdy nie mogą jej sprawować osobiście lub gdy ich kompetencje rodzicielskie są niedostateczne. Dla 7 dzieci z zaburzeniami psychicznymi zorganizowano specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

Wsparcie i pomoc w ramach pomocy finansowej i rzeczowej było kierowane do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o posiadane środki i zasoby. Priorytetem pomocy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych ciepłych posiłków - przyznano posiłki dla 208 dzieci i młodzieży szkolnej oraz dla 5 osób dorosłych. Ponadto udzielono pomocy w formie doposażenia w podręczniki i artykuły szkolne - przyznano stypendia dla 103 uczniów.

IV. Potrzeby związane z realizacją zadań w zakresie wspierania rodziny i opracowania gminnego programu wspierania rodziny.

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych koniecznym było zapewnienie wsparcia, polegającego na:
 - a) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
 - b) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
 - c) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
 - d) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
 - e) pomocy w integracji rodziny;
 - f) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
 - g) dążeniu do reintegracji rodziny.
2. Wspieranie rodziny jest prowadzone tylko i wyłącznie za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

3. W przypadku braku zgody rodziny niewydolnej wychowawczo na współpracę z Asystentem Rodziny, a zdiagnozowaną koniecznością współpracy, decyzje o przydzieleniu rodzinie Asystenta Rodziny podejmuje Sąd Rodzinny.

V. Kierunki działań na lata 2016 - 2020

1. Udział Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Unisławiu w konkursie Ministerialnym pn. „Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej” celem pozyskania dofinansowania na zatrudnienie Asystenta Rodziny w 2016r.;
2. Pomoc rodzinom zamieszkałym na terenie naszej gminy w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez ukierunkowanie potrzeb i ukształtowanie nawyków właściwego spędzania czasu wolnego;
3. W sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci umieszczenie i współfinansowanie dzieci w pieczy zastępczej;
4. Podejmowanie działań interwencyjnych w rodzinach w których występuje alkoholizm, przemoc oraz inne zagrożenia.
5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.